

29. APR. 1937

Weltwirtschaft der Woche (Berlin)

Nr. 18 - - -

Ein Vergleich der wirtschaftlichen Bedeutung von Holländisch- und Australisch-Neuguinea

(Von unserem v. S.-Berichterstatter in Australien)

WDW Sydney, den 29. April 1937

Dr. W. C. Klein, Sekretär des Neuguinea-Komitees im Haag, in dessen Auftrag er eine längere Studienreise nach Neuguinea im Jahre 1935 unternahm, hat in seinem darüber veröffentlichten Bericht interessante Vergleiche über die wirtschaftliche Entwicklung und Erschließung der holländischen (westlichen) Hälfte der Insel und der australischen (östlichen) Hälfte, die aus dem Papua-Gebiet und dem Neuguinea-Mandatsgebiet besteht, angestellt. Der erste Band von Dr. Kleins Bericht, der "Neuguinea" betitelt ist und in drei Bänden erscheinen soll, ist vom Molukken-Institut in Amsterdam veröffentlicht worden.

Folgende Ziffern charakterisieren die Forstwirtschaft:

<u>ausgeführt 1934/35</u>	<u>von holl. N.G.</u>	<u>von austral. N.G.</u>
Gumcopal und anderer Gummi	1 636 t	49 t
Holz	445	138
Massoi und andere Rinden	68	60
Spanisches Rohr (Rattan)	2	-
Muskatnuss	574	-

Obwohl im australischen Teil der Insel dieselben Baumarten anzutreffen sind wie im holländischen, wird kaum Forstwirtschaft für den Export betrieben, umgekehrt es wird sogar Bauholz aus Oregon eingeführt.

Wenden

58 APR 1937

Wirtschafts- und Sozialwissenschaftliches Institut
Berlin

Gummi wird nur im australischen Papua-Gebiet produziert; die Ausfuhr beträgt etwa 1 000 t jährlich. Inbezug auf Kopra ist der australische Teil viel besser entwickelt, auch was die Qualität anbetrifft. Den Australiern sind dabei die bereits wohlentwickelten Pflanzungen der Deutschen nach dem Kriege in die Hände gefallen. Sie hätten, wie es in dem Bericht heisst, auch bessere Arbeiter, bessere Schiffsverbindungen und einen näheren Absatzmarkt. Auch würde Kopra nur im australischen Gebiet vor der Verschiffung inspiziert und klassifiziert. Im australischen Gebiet würde Kaffee und Sisal gepflanzt, beide kämen im holländischen Gebiet nicht vor.

Während die Goldproduktion in Australisch-Neuguinea bereits den Jahreswert von 2 Mill. £ überschritten hat, steht sie im holländischen Gebiet erst im Anfangsstadium. Die Reiseinfuhr nach Austral. Neuguinea betrug 1934/35 = 8 837 t, nach holl. Neuguinea 1 262 t. Versuche, Reis anzupflanzen, hätten bisher nur bei Mekeo im Papuagebiet Erfolg gehabt, wo 175 t erzeugt wurden.

Die Jahreseinfuhr von Fleisch- und Fischkonserven nach Austral. Neuguinea hat einen Wert von etwa 50 000 £, während nach dem holländ. Neuguinea keine solche Einfuhr besteht. Holl. Neuguinea importierte 87 1/2 t Tabak 1934/35, Austral. Neuguinea gleichzeitig 126 t. Im holländischen Teil stammt der Tabak aus Java, im australischen aus Amerika. Es werden mehr Textilwaren nach dem holländischen als nach dem australischen Teil eingeführt, wohl weil im australischen Gebiet die Regierung den Eingeborenen nicht gestattet, Kleidung über dem Gürtel zu tragen. Die japanischen Dampfer bringen jedoch steigende Mengen japanischer Textilien nach dem australischen Gebiet, ebenso steigt auch die Einfuhr von Eisenwaren und Maschinen aus Japan. Die Eingeborenen sollen jedoch starke Abneigung gegen japanische Waren (wie Werkzeuge, Messer, Nägel, Dachmaterial u. a.) haben, besonders im australischen Teil der Insel Neuguinea.

Während in den letzten 30 Jahren der allgemeine Umsatz des Handels im holländischen Teil Neuguineas sich um etwa 70 % vergrösserte, stieg er im australischen Teil um etwa 1 000 %, davon etwa 600 % im Mandatsgebiet und nur etwa 300 % im Papua-Gebiet. Die Handelsbilanz von Holl. Neuguinea, die 1905 aktiv war, war 1934 passiv. Das umgekehrte trifft für die beiden australischen Gebiete zu, deren früher negative Handelsbilanz nunmehr eine positive ist. Die Lage wird sich auch für Holl. Neuguinea zum bessern ändern, nachdem die grossen Investitionen von staatlichem und Privatkapital in die Gold- und Erdölindustrie angefangen haben, Früchte zu bringen. Dr. Klein nimmt dementsprechend an, dass in den nächsten zehn Jahren der Handelsumsatz von Holl. Neuguinea den Umsatz der australischen Gebiete erreichen wird.

- - - - -

Nachrichten für Außenhandel (Berlin)

Nr. **53**

Niederl.-Indien — Zur wirtschaftlichen Erschließung Neu-Guineas

— R. G. — Amsterdam — Der Telegraaf läßt sich aus Batavia melden, daß die „Nederlandsche Mij. voor Nieuw-Guinea“ ihre Erschließungspläne den Regierungswünschen angepaßt hat. Die Gesellschaft war 1935 durch die Koninklijke Paketvaart Maatschappij, die drei indischen Großbanken, die Internationale Credit en Handelsvereniging Rotterdam, die Borneo Sumatra Handel Mij. und einige andere Interessenten mit einem Kapital von 1 Mill. hfl. errichtet worden zu dem Zwecke, die materiellen Grundlagen für eine nationale Besiedlung und Ausbeutung von Nord-Neu-Guinea zu schaffen. Man beabsichtigte dabei so vorzugehen, daß man die erhaltene Konzession in den hierfür geeigneten Gebieten in Unterkonzessionen an Siedler verteilen wollte, die zugleich von ihr finanziell gestützt werden sollten. Die Regierung lehnte diese Planung jedoch ab, da sie grundsätzliche Bedenken gegen die Vergebung von Unterkonzessionen geltend machte. Die Gesellschaft scheint diesen Bedenken nunmehr Rechnung getragen zu haben und sich auf die Finanzierung der Siedler zu beschränken.

11. Apr. 1938

Nieuwe Rotterdamsche Courant

Nr. 171

De kolonisatie op Nieuw-Guinea.

Ongunstig verloop.

De kolonisatie-inspecteur de heer Kriesfeld is op Nieuw-Guinea geweest. Zijn bevindingen zijn weinig gunstig.

Tot liquidatie van Hollandia heeft de betrokken vereeniging in principe reeds besloten.

Manokwari houdt zich goed, dank zij den afzet der producten, doch uitbreiding zou beteekenen opvoeren van de productie zonder kans op algeheelen afzet en daarmede beperken zich ook hier de mogelijkheden. De heer Kriesfeld komt medio April terug; zijn rapport zal worden afgewacht, alvorens omtrent Hollandia definitief wordt beslist.

Inzake een kolonisatie-erfpachtrecht zal de meening der kolonisatie-vereenigingen worden gevraagd.

Nieuwe Rotterdamsche Courant
Nr. 238

Nederlandsch-Indië

Een bestuursambtenaar over Nieuw-Guinea

De Japansche katoencultuur in
Noord-Nieuw Guinea
De Zending

Te Soerabaja is aangekomen de heer K. T. Beets, ass.-resident van Noord-Nieuw-Guinea, die na bijna 3 jaren te Manokwari het bestuur over deze zeer uitgebreide afdeeling te hebben gevoerd, den bestuursdienst met pensioen verlaat en via Japan en Amerika naar Nederland terugkeert.

De Ind. Ct. heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om dezen pas van Nieuw-Guinea gekomen ambtenaar te vragen een en ander te vertellen over onderwerpen, die thans zoozeer de algemeene belangstelling hebben.

De heer Beets heeft aan dit verzoek voldaan en o.m. het volgende verteld:

De katoencultuur.

De Japanners vragen telkens voor hun katoenaanplant te groote uitgestrektheden grond in erfpacht, waarbij te voren reeds vaststaat, dat deze gronden in afzienbaren tijd niet in cultuur te brengen zijn. Op Momi aan de Geelvinkbaai is een Japansche katoenplantage gesticht, waar eenjarige katoen wordt verbouwd, terwijl op Sarmi proeven met de katoencultuur worden genomen. Te Momi namen de Japanners de erfpacht over van de concessie van de maatschappij Phoenix, welke 360 ha. groot is; daarop vroegen zij erfpacht aan over een oppervlakte van 2000 ha., hetgeen echter werd geweigerd; wel werden 900 ha. in huur gegeven.

Thans zijn opnieuw 1100 ha. aangevraagd om toch maar tot de begeerde 2000 ha. te komen. De Japanners beweren dat de proefaanplantingen geslaagd zijn, terwijl het bestuur van meening is, dat men zich nog in het stadium van proefnemingen bevindt. Het is niet zeker of de cultuur zal slagen door het optreden van ziekten en plagen.

In Momi zijn thans in cultuur gebracht 480 ha. en 800 ha. bosch opengekapt. Op de onderneming is een katoenfabriek, waar de katoen ontpit en geperst wordt. Is de oogsttijd in vollen gang, dan verschaft zij aan niet minder dan 1500 koelies arbeid in den gewonen

tijd zijn 900 koelies in dienst.

Momi breidt zich onder het energieke Japansche beheer voortdurend uit. Er is thans een hospitaal met een arts. Het vorige jaar werden schapen van Australië ingevoerd, om te zien of wolwinning een kans van slagen heeft. In 1936 bedroeg de oogst 68.000 kg. ruwe katoen; in 1937 steeg dit tot 297.000 kg. De uitvoercijfers van ontpit katoen zijn: 1936 226 kg., 1937 38.000 kg. en 1938 54.000 kg.

Men is de katoencultuur te Momi met den teelt van meerjarige katoen begonnen, doch deze cultuur mislukte ten gevolge van ziekten en plagen, waarom overgegaan werd op het éénjarige gewas. Doch ook thans heeft men nog veel last van de zgn. pinkbollworm. Ter bestrijding van deze plaag worden per dag 150 Papoeavrouwen den aanplant ingezonden om de rupsen te zoeken.

Ook op Sarmi, waar nog proeven worden genomen, hebben de Japanners een erfpachtsaanvraag ingediend van niet minder dan 3500 ha.; zij kregen 300 ha. in huur.

Het aantal hectaren grond, dat de Japanners in Noord Nieuw Guinea bewerken overtreft hen verre in aantal. In het geheel wonen er 27 Japanners.

Hout.

Misschien zal te zijner tijd nog wel eens een houtconcessie worden aangevraagd. In het jaar 1936 bezocht een Japansch parlements lid deze streken en sprak er over, dat de groote houtreserve niet werd gebruikt. Inderdaad groeien in de bosschen veel ijzerhoutboomen en andere boomsoorten, die goed hout leveren. Feitelijk is aan het bosch en zijn mogelijkheden nog weinig aandacht besteed.

Manokwari is officieel de standplaats van een houtvester, doch alleen op papier, want de functionaris in kwestie is nooit gekomen. Deze bestudeert sinds 1936 de foto's van de luchtkarteering te Buitenzorg; het is echter wel gewenscht dat deze bestudeering spoedig gevolgd wordt door plaatselijk onderzoek.

Katoencultuur van de bevolking.

Aangemoedigd door het bestuur is ook de Papoea-bevolking in de Sentanistreek (Hollandia) begonnen met den teelt van overjarige katoen, waarmede de eerste schrede is gedaan op het pad der landbouwkundige

wenden.

vorming. Te Iffar en Nimboran werden in 1935 ruim 100 ha. met katoen beplant; het aantal uitgeplante boomen bedraagt 60.000. Reeds werd van dezen aanplant ruim 3000 kg. ruwe katoen gecogst, waarvan 2000 kg. ontpitte katoen naar Soerabaja werd gezonden en daar door bemiddeling van den resident verkocht aan een makelaar, die de partij bij een Japanschen exporteur plaatste. De kwaliteit van deze katoen is zeer goed; zij bracht f 23.50 per pikol op, voor de zeer geldarme bevolking een buitenkansje. Dit is een hoopvol begin. De katoencultuur gaat in die streek misschien een mooie toekomst tegemoet, mits het bestuur belangstelling hiervoor blijft houden en voor deskundige leiding wordt gezorgd.

Mislukte kolonisatie.

Het zorgenkind van het bestuur in Nieuw-Guinea is de kolonisatie. De kolonisatie te Hollandia is mislukt. Evenals bij verschillende andere mislukte kolonisatiepogingen ligt de oorzaak hiervan in de onvruchtbare gronden, de malaria, die de werkkracht ondermijnt, het gebrek aan afzetgebied, de slechte communicatie, het dure werkvolk en het feit, dat de kolonisten van huis uit geen landbouwer zijn. Te Hollandia bevinden zich nog 19 volwassenen en 24 kinderen.

Rondom Manokwari ligt het reservaat van de S.I.K.N.G. dat een uitgestrektheid heeft van 20.000 ha. en waarop zich 9 nederzettingen van kolonisten bevinden. Een groot gedeelte van de genoemde 20.000 ha. is echter voor kolonisatie onbruikbaar. Tot dusverre werden uitgegeven 1018 ha., ontgonnen 343 ha. en in geregelde cultuur gebracht 135 ha. Deze 135 ha. zijn verdeeld over 80 perceelen.

In totaal wonen hier 258 volwassenen en kinderen. De kolonisatie te Manokwari van de S. I. K. N. G. geeft uitzicht op een zeer sober bestaan, mits geen kolonisten meer worden uitgezonden. De pro-

ducten zijn mais, kajueng, koeien, geiten, eieren, vleesch en melk, die voor een belangrijk deel op Manokwari kunnen worden afgezet. Ook de K. P. M. behoort tot die afnemers. Eenige jaren geleden zijn de kolonisten begonnen met den teelt van overjarige gewassen, zooals kapok, klapper, cacao en het planten van veel vruchtboomen.

Aan den Kolonisatie-Raad is voorgesteld te Manokwari een leider te benoemen. Voorts werd voorgesteld opheffing van de kolonisatie te Hollandia en Oransbari, het stopzetten der uitzending gedurende de eerste 5 jaren, voortzetting van de kolonisatie van de S. I. K. N. G. (Manokwari) met gedeeltelijke consolideering, betere en langere steunregeling en opheffing van het bestuur van de stichting als een leider wordt benoemd.

De heer Beets vertelde nog een en ander over moeilijkheden tusschen bestuur en zending. Het bestuur wil zooveel mogelijk de oude gebruiken der Papoea's, zij het gepurificeerd, in het leven houden, de zending neemt echter in deze een veel starrer standpunt in.

De resultaten van de zending.

In de afdeeling Noord Nieuw Guinea werkte tot voor kort de Utrechtsche Zendingsvereniging alleen. Het hoofdkwartier is te Manokwari gevestigd, terwijl de arbeid op 17 zendingsposten wordt verricht. Sinds Mei van het vorig jaar is ook de Missie verschenen; te Manokwari is een pastoor geplaatst.

Zeker kan de zending op resultaten wijzen. 60.000 Papoea's of ongeveer de helft van de bevolking zijn gekerstend.

Dit is een eerbiedwekkende prestatie. In hoever de nieuwe religie diep beleden wordt is niet te zeggen; bij de oudere bekeerlingen zal het wel een dun vernisje zijn.

Neue Zürcher Zeitung

Nr. 157

Errichtung einer holländischen Neuguinea-Gesellschaft. Den Haag, 3. Juni. brg. Zur Erforschung des holländischen Besitzes auf Neuguinea, der bisher so gut wie gar nicht ausgenützt worden ist, wird seit einiger Zeit mehr getan. So hat der Royal Dutch-Konzern und andere Petroleuminteressenten durch eine Tochtergesellschaft ein Konzessionsgebiet von 10 Mill. ha luftkartiert und geologische Oberflächenrekognoszierungen vorgenommen; auch mit der geologischen und geophysikalischen Detailuntersuchung ist, wie der soeben erschienene Royal Dutch-Bericht mitteilt, ein Anfang gemacht worden, wobei teilweise Schürfb Bohrungen niedergebracht wurden. Ferner sucht eine zweite Gesellschaft seit einiger Zeit nach Gold. Um nunmehr zu einer allgemeinen Erschließung des riesigen Gebietes und zur Vorbereitung von Unternehmungen der Landwirtschaft und des Gewerbes zu kommen, ist jetzt mit einem Kapital von 2,1 Mill. fl. eine neue Gesellschaft, die N. V. Nederlandsche Mij. voor Nieuw-Guinea, Amsterdam, gegründet worden. Eine Reihe der ersten holländischen Gesellschaften (Banken, Kulturunternehmungen, Schiffahrtsgesellschaften) nimmt an der Neugründung teil.

9. JUN. 1938.

Pressedienst Hansa (Hamburg)

Nachrichtendienst aus Übersee, Europa und den Hafenstädten

Nr. **1753**

Die Erschliessung von Niederländisch-Neuguinea.

Mit dem Ziel der Erforschung und Erschliessung der wirtschaftlichen Möglichkeiten Neu-Guineas ist nunmehr eine niederländische Gesellschaft mit dem Sitz in Amsterdam gegründet worden, die demnächst ihre Tätigkeit in Neu-Guinea aufnehmen soll. Der Gesellschaft gehören 15 der bedeutendsten holländischen Unternehmen, darunter Schiffahrtsgesellschaften sowie mehrere holländisch-indische Plantagengesellschaften an. Das Kapital der Gesellschaft beträgt 2 100 000 Gulden. Die Gesellschaft wird zunächst die Verhältnisse in Neu-Guinea eingehend studieren und beabsichtigt dann, landwirtschaftliche, industrielle und Handelsunternehmen ins Leben zu rufen.

i Goryon *88*

DE ECONOMISCHE TOESTAND IN HET BUITENLAND

TWEEDE JAARGANG, No. 8

AUSTRALIË

INHOUD

	Blz.
Inleiding	243
Financiën	245
Landbouw en Veeteelt	246
Nijverheid	252
Binnenlandsche handel	254
Buitenlandsche handel	254
Handel met Nederland en Nederlandsch-Indië	256
Scheepvaart	261
Bijlagen	263

Verslaggever:
M. F. Vigeveno, Vice-Consul te Sydney.

Inleiding

1937 is over het geheel genomen voor Australië zeer gunstig geweest, doch de eerste helft van het jaar vertoonde, in overeenstemming met het verloop der wereldconjunctuur, een belangrijk beter beeld dan de tweede. Een bijzonder bevredigend verloop van de prijzen van vrijwel alle Australische exportproducten in de eerste maanden van het jaar deed de verwachting opkomen, dat in 1937 de recordresultaten van 1936 nog zouden worden overtroffen. De belangrijke prijsdaling, welke sedert September optrad en welke gemiddeld ongeveer 20—25 % bedroeg, zal evenwel, tezamen met de omstandigheid dat de invoeren sterk zijn gestegen (als gevolg van de ruim vloeiende inkomsten uit het voorgaande seizoen), tot resultaat hebben, dat de handelsbalans voor het loopende statistische jaar (1 Juli —30 Juni) een veel minder gunstige stand vertoont dan in het voorgaande, zoodat vermoedelijk de in Engeland aangehouden saldi der banken zullen moeten worden aangesproken, zij het voor een betrekkelijk klein bedrag, om de betalingsbalans sluitend te maken.

Het meest opmerkelijke verschijnsel gedurende het afgelopen jaar was, dat de activiteit van het bedrijfsleven in Australië vrijwel in geen enkel opzicht onder de reactie in den exporthandel heeft geleden. De werkloosheid is b.v. in de tweede helft van 1937 en de eerste maanden van 1938 nog verder afgenomen, de Kerstmis-verkoopen, welke in Britsche landen zulk een duidelijke aanwijzing geven omtrent den gang van zaken in den detailhandel, hebben recordcijfers opgeleverd, de koersdalingen ter effectenbeurze, ofschoon aanzienlijk, zijn veel geringer geweest dan in New-York, Londen of andere Europeesche steden.

De exportprijzen¹⁾ zijn, vergeleken met recente jaren, nog alleszins bevredigend.

¹⁾ De in dit verslag genoemde bedragen luiden in £ Australisch courant tenzij uitdrukkelijk is vermeld, dat Engelsch sterling is bedoeld.

Hieronder volgen eenige indexcijfers, die kunnen dienen om een beeld te geven van de algemeene economische ontwikkeling gedurende de jaren 1936 en 1937. De cijfers zijn gesteld op basis 1911 = 1000.

	Kleinhandelsprijzen (alle huishoudelijke uitgaven met inbegrip van huur voor huizen van 4 en 5 kamers, opgesteld voor de hoofdsteden der zes staten)	Groothandels- prijzen (Opgesteld voor Melbourne)
1937		
1e kwartaal.	1.433	1.638
2e " " " " " "	1.441	1.660
3e " " " " " "	1.454	1.710
4e " " " " " "	1.465	1.617
1936		
1e kwartaal.	1.391	1.475
2e " " " " " "	1.397	1.520
3e " " " " " "	1.420	1.570
4e " " " " " "	1.430	1.607

	Nominale loonen (Opgesteld voor hoofd- steden der zes staten)	Werkelijke loonen (Opgesteld voor de hoofdsteden der zes staten)
1937		
1e kwartaal.	1.659	1.111
2e " " " " " "	1.677	1.121
3e " " " " " "	1.718	1.135
4e " " " " " "	—	—
1936		
1e kwartaal.	1.620	1.130
2e " " " " " "	1.625	1.125
3e " " " " " "	1.637	1.110
4e " " " " " "	1.656	1.111

Werkloosheidscijfers

(Percentage werklooze leden van vakverenigingen in het Gemeenebest):

1932	29,0
1933	25,1
1934	20,5
1935	16,5
1936	12,2
1937, 1e kwartaal	9,9
2e "	9,7
3e "	9,3
4e "	8,2

Financiën

Het stijgen der rentekoersen — gevolg van de behoeften van het zich sterk ontwikkelende bedrijfsleven — hetwelk in 1936 viel waar te nemen, kwam in het begin van 1937 tot staan, doordat de belangrijke prijsstijging der groote Australische uitvoerproducten wol en tarwe, een groote geldruimte veroorzaakte, welke in het tweede en derde kwartaal haar hoogtepunt bereikte.

De reactie in de conjunctuur, die in April 1937 in een groot gedeelte der wereld een aanvang nam en zich in Australië sedert September heeft doen gevoelen, kwam in het laatste kwartaal tot uiting in een inkringing der credietverleening.

De deposito's bij de gezamenlijke banken, behalve de Commonwealth Bank, bedroegen op 31 December 1937 £22.760.000 meer dan op 1 Januari van dat jaar. Het totale bedrag aan voorschotten, door de banken aan hun cliënten verleend, onderging slechts een vermeerdering met £6.692.000 en bedroeg op 31 December 1937 £274.320.325, d.i. ruim 87 % van het bedrag aan deposito's (op 31 December 1935 bedroeg dit percentage bijna 92 %; het laagste cijfer gedurende 1937 werd bereikt in het tweede kwartaal nl. 83,5 %).

De gezamenlijke kasgelden van de bovenbedoelde banken, welke in 1936 aanzienlijk waren verminderd, en op 31 December van dat jaar £29.134.032 bedroegen, namen toe gedurende 1937, en beliepen £36.080.834 op 31 December jl. Het totale bedrag aan schatkistbiljetten, door de banken gehouden en welke te beschouwen zijn als kasmiddelen, verminderte van £23.233.000 tot £20.900.000, terwijl het bedrag aan

Staatsobligaties een vermeerdering onderging van £ 18.198.879 tot £ 23.822.260 op het einde van het jaar.

Het totale bedrag aan Londensche saldi door de Commonwealth Bank en de handelsbanken gehouden, nam gedurende 1937 toe met ruim £ 15.000.000. Het bovenbedoelde tegoed bedraagt thans ongeveer £ 75.000.000 en vertegenwoordigt het in den loop der laatste jaren geaccumuleerde overschot van den uitvoer boven den invoer, na aftrek van rentebetalingen op door het Gemeenebest in het buitenland geplaatste leeningen, terwijl ook de overige posten van de betalingsbalans (toeristengelden en nieuwe buitenlandsche beleggingen in Australië bijv.) van invloed er op zijn.

De toestand der Federale financiën en die der Staten is gunstig. Het financieele jaar 1936-'37 leverde voor de Federatie en de Staten gezamenlijk een overschot op van £ 940.000. Staatsleeningen tot een totaal bedrag van £ 15.500.000 werden vlot opgenomen. De rentevoet van deze leeningen bedroeg $3\frac{3}{4}$ % tegen bijna 4 % in 1936.

Door een Koninklijke Commissie werd een rapport uitgebracht inzake bankwezen en financiën in Australië waarin o.a. wordt voorgesteld de particuliere banken aan een strenge contrôle te onderwerpen, hun winsten te beperken en den invloed van de Regeering op de Commonwealth Bank te vergrooten. Een andere belangrijke aanbeveling betreft een voorstel tot stichting van een speciale bank voor het verstrekken van credieten aan den landbouw en de nijverheid. Uit mededeelingen van de zijde der Regeering blijkt, dat zij, behalve ten aanzien van laatstgenoemd punt, de voorstellen der Commissie vermoedelijk niet zal overnemen.

Landbouw en veeteelt

Wol. De zeer gunstige ontwikkeling van de wolmarkt, gedurende de tweede helft van 1936 zette zich voort in 1937. Ook de openingsverkoopen van het seizoen 1937-'38, welke in Augustus jl. plaats vonden, vertoonden nog een prijsstijging. Kort daarna, evenwel, trad een scherpe daling in. De gemiddelde prijs, welke in de eerste helft van 1937 18 d. per lb. bedroeg, liep terug tot 12.4 d. in November en bedroeg 12.7 d. in Februari, terwijl sedertdien een verdere daling heeft plaats gevonden.

De markt ondervond steur van Engelsche, Fransche, Duitsche, Italiaansche en Australische koopers. Door Japan werd belangrijk meer afgenomen dan in het vorige seizoen, doch aangezien toen het handelsconflict met Australië gaande was gedurende hetwelk Japan de Australische markt boycotte, is deze stijging van niet veel beteekenis. Japan is, volgens het bestaande handelsverdrag, gehouden in 1½ jaar tijd 800.000 balen wol af te nemen van Australië. In verband met het conflict in het Verre Oosten zal genoemde hoeveelheid bij lange na niet kunnen worden bereikt. Er zijn geen aanwijzingen dat Australië voornemens is de nakoming van deze verplichting met handelspolitieke maatregelen af te dwingen. Zeer teleurstellend is de vraag uit Amerika geweest, evenals uit België.

De uitvoer gedurende de maanden Juli 1937—Januari 1938 was, vergeleken bij de overeenkomstige periode van het vorige jaar, als volgt:

	Balen	
	Juli 1937— Januari 1938	Juli 1936— Januari 1937
Engeland	587.291	715.892
Frankrijk	258.546	185.994
België	169.739	299.492
Duitschland	104.499	79.404
Italië	74.549	67.367
Japan	70.437	39.324
Polen	26.677	29.179
Tsjechoslowakije	22.881	23.627
Nederland	13.314	26.876
Vereenigde Staten van Amerika	10.520	175.025
Andere landen	39.640	42.735
	1.378.093	1.684.915

Er bestond aanvankelijk eenige vrees, dat in het loopende seizoen een belangrijk gedeelte der wol-„clip” onverkocht zou blijven en ten laste van het seizoen 1938-'39 zou komen. Het ziet er volgens de jongste berichten echter naar uit, dat de „carry over” niet groot zal worden. Er zijn stemmen opgegaan

om te geraken tot een kunstmatige beperking van het aanbod, doch hiertoe zijn de wolproducenten, getrouw aan hun traditioneele politiek, niet overgegaan.

Tarwe en meel. De opening van het seizoen 1936-'37, in December 1936, was zeer gunstig. De wereld tarwesituatie was oorzaak, dat er een zeer goede vraag naar het Australische product bestond, terwijl de oogst overvloedig was. De tarweprijs steeg tot sh. 5/10½ d. per bushel in Maart 1937. Sedertdien is de prijs gedaald doch tot November 1937 slechts in geringe mate. De daling, welke toen inzette, was echter zeer scherp en bracht den tarweprijs op het laagste niveau van het seizoen nl. sh. 4/— per bushel. In het nieuwe seizoen vond aanvankelijk nog een verdere daling plaats, waarna de prijs zich weder herstelde tot evengenoemd niveau.

Volgens officieele berekeningen bedroeg de oogst van 1936-'37 170 miljoen bushel. Italië, Spanje, Griekenland en Duitschland waren goede afnemers. Opvallend was de toeneming der verscheppingen naar Nederland.

De toestand in den meelhandel bleef onbevredigend, hoewel de uitgevoerde hoeveelheid iets toenam. De meeluitvoer naar Mandsjoerije heeft in de laatste jaren geleden doordat Japan dat land thans van meel voorziet. Weliswaar leidt dit tot verhoogde tarwe invoeren van laatstgenoemd land, waarmee echter de Australische meelfabrieken niet zijn geholpen. De uitvoer naar de Philippijnen ondervond Amerikaansche concurrentie, welke met exportpremies wordt gesteund. Gevreesd wordt, dat de Zuid-Chineesche markt verloren zal gaan. De daling der tarweprijzen zal vermoedelijk een gunstigen invloed oefenen op den omvang van den meeluitvoer naar Aziatische landen.

De uitvoer van meel naar Nederlandsch-Indië bedroeg in 1937 1.593.873 centalen met een waarde van £ 855.457 tegen 1.417.643 centalen met een waarde van £ 589.062 in 1936.

Naar Nederland vond in 1937 uitvoer plaats van een hoeveelheid tarwe groot 2.218.946 centalen vertegenwoordigende een waarde van £ 1.042.061 tegen 28.000 centalen met een waarde van £ 8867 in 1936. De uitvoer van meel naar Nederland bedroeg 137.490 centalen met een waarde van £ 70.532 in 1937 tegen 71.009 centalen met een waarde van £ 28.886 in het voorgaande jaar.

Vleesch. De vleeschuitvoer richt zich vrijwel geheel naar Engeland; de met dat land getroffen regeling inzake den invoer van vleesch uit Australië maakte het mogelijk, dat de export zich zeer gunstig ontwikkelde.

De prijs op de Londensche markt van Australisch bevroren en en gekoeld rundvleesch bedroeg onderscheidenlijk d. stg. 4 en $4\frac{1}{2}$ per lb. in Januari 1937 en d. stg. $4\frac{1}{4}$ en $5\frac{1}{4}$ per lb. in Januari 1938. De uitgevoerde hoeveelheid rundvleesch bedroeg 133.216 ton tegen 96.872 ton in 1936. Hiervan was 23.579 ton gekoeld tegen 15.177 ton in 1936. De kwaliteit van het gekoelde rundvleesch kan, naar verluidt, nog niet concurreren met het Argentijnsche product. Belanghebbenden in Australië zijn verdeeld ten aanzien van de vraag of getracht moet worden laatstgenoemd product te evenaren, hetgeen echter niet gemakkelijk is wegens den langen duur der transporten. Er zijn er, die meenen dat alleen wanneer men in bevestigenden zin besluit, een blijvende markt kan worden geschapen; anderen daarentegen zijn van gevoelen, dat het meer aanbeveling verdient zich deze extra moeite en kosten niet te getroosten en zich tevreden te stellen met het prijsvoordeel dat gekoeld vleesch oplevert boven bevroren, en dus door te gaan met het leveren van een kwaliteit die minder goed is dan die van het Argentijnsche vleesch.

De uitvoer van lamsvleesch vermeerderde van 64.812 ton in 1936 tot 79.950 ton in 1937, de uitvoer van schapenvleesch van 15.200 tot 18.963 ton. De prijs op de Londensche markt van Australisch lamsvleesch bedroeg d. stg. $7\frac{1}{4}$ per lb. in Januari 1938 tegen d. stg. $6\frac{1}{2}$ in Januari 1937. De prijs van Australisch schapenvleesch te Londen bedroeg d. stg. $4\frac{3}{4}$ per lb. in Januari 1938 tegen d. stg. $4\frac{1}{2}$ in Januari 1937.

De uitvoer van varkensvleesch, welke van de laatste jaren dateert, nam wederom toe.

Zuivelproducten. Lage productiecijfers in de zuivelindustrie gedurende de wintermaanden leidden tot een verhooging van den vasten binnenlandschen verbruiksprijs van boter van sh. 140/— per cwt. tot sh. 149/4 per cwt. en van kaas van sh. 88/8 tot sh. 93/4 per cwt. In de tweede helft van het jaar nam de productie sterk toe als gevolg van betere weersomstandigheden.

In den aanvang van het jaar bedroeg de prijs voor „choicest” Australische boter op de Londensche markt sh. stg. 97/— per cwt. Na een daling tot sh. stg. 84/—, rees de prijs tot sh. stg. 107½ in April. In Augustus trad een nieuwe stijging in, tot sh. stg. 118/—. Deze stijging zette zich voort en in de eerste week van November werd sh. stg. 152/— bereikt. In de daarop volgende weken had een prijsval plaats tot sh. stg. 111/—, welke prijs tot het einde van het jaar ongeveer gehandhaafd bleef.

In het nieuwe jaar is wederom eenige verbetering ingetreden. Gedurende 1937 werd 82.875 ton boter uitgevoerd tegen 81.659 in 1936. De waarde daarvan bedroeg £ 9.350.858 tegen £ 7.915.291 in 1936.

De uitvoer van kaas beliep 8350 ton met een waarde van £ 605.763 tegen 5770 ton met een waarde van £ 344.290 in 1936.

De uitvoer van boter naar Nederlandsch-Indië bedroeg 48.419 centalen met een waarde van £ 273.048 tegen 62.404 centalen met een waarde van £ 336.401 in het voorgaande jaar.

Suiker. De uitvoer van suiker nam gedurende het seizoen 1937 wederom toe en bedroeg 445.000 ton tegen 423.000 in 1936.

Statistische gegevens betreffende de laatste suikerseizoenen zijn samengevat in het volgende overzicht:

Jaar	1937	1936	1935	1934
Hoeveelh. van 1000 ton:				
a. Australisch gebruik	364	359	337	317
b. Uitvoer	445	423	310	325
Totaal	809	782	647	642
Uitgevoerd in % van de totale productie	55	54	48	51
Prijs per ton:				
Sub a.	£ 24.—.—	£ 24. 2. 0	£ 24.—.—	£ 24.—.—
Sub b.	„ 8. 6. 0	„ 7.19. 0	„ 7.18. 9	„ 7.11. 3
Gemiddelde — met uitzondering van „overschotsuiker”	£ 17.11 —	£ 17. 1. 4	£ 16.17.—	£ 16.10.11
Waarde in £ 1000:				
Sub a.	8.736	8.660	8.077	7.622
Sub b.	3.694	3.363	2.462	2.456
Totaal	12.430	12.023	10.539	10.078
Aantal tonnen „overschot” suiker	191.899	149.613	45.422	69.659

De hierboven vermelde prijzen zijn die, behaald voor ruwe suiker afgeleverd in de het dichtst bij de fabrieken gelegen havens. „Overschot” suiker is de hoeveelheid suiker, geproduceerd boven een contingent aan de fabrieken toegestaan bij de z.g. „Peak Year” regeling van 1927, waardoor een beper-

kende invloed wordt geoefend op den omvang der totale productie. „Overschot” suiker kan nl. slechts tegen de (niet loonnende) uitvoerprijzen worden verkocht.

De prijsstijging voor geëxporteerde suiker sedert het jongste seizoen, werd opgeheven door een stijging van de zeevrachten. De eisch van productiebeperking vormt thans het groote probleem voor de Australische suikerindustrie. Onlangs heeft een conferentie plaats gevonden van alle belanghebbenden bij de suikerindustrie, waar deze aangelegenheid is behandeld.

Op het oogenblik is het noodig, dat eenig voorstel tot regeling van de productie wordt ondersteund door 85 % van de verbouwers, leverende niet minder dan 66 % van het riet. De conferentie besloot de Regeering te verzoeken deze percentages te wijzigen in onderscheidenlijk 70 %—75 %. Verwacht wordt, dat hierdoor de totstandkoming van een verbeterd stelsel tot beperking der productie zal worden vergemakkelijkt.

De Conferentie beval verder aan, dat een hoogere prijs zou worden betaald voor „overschot” suiker indien de gemiddelde opbrengst voor de totale productie minus „overschot” suiker meer dan £17/—/— per ton bedraagt. Deze premie voor „overschot suiker” zou een bedrag van sh. 12/6 niet te boven mogen gaan.

Nijverheid

Het jaar 1937 was voor de nijverheid nog gunstiger dan het voorgaande, waarin reeds betere resultaten werden bereikt dan ooit te voren. Het aantal arbeiders werkzaam in de industrie is thans ongeveer 4 % grooter dan in de haussejaren 1928-'29. Uit gegevens, bekend gemaakt door het officieele bureau voor statistiek van Nieuw Zuid-Wales blijkt, dat de omzetten van 42 groote fabrieken met ruim 12 % zijn gestegen. Het aantal der te werk gestelde arbeiders vermeerderde met ruim 8 % en het bedrag aan uitbetaalde loonen met ruim 13 %. De behoefte aan geschoolde arbeiders wordt in het geheele land sterk gevoeld. De uitvoer van industriele producten, hoofdzakelijk naar Nieuw-Zeeland, Zuid-Afrika en Oost-Azië, ontwikkelde zich verder.

Zeer groote bedrijvigheid heerschte in de hoogovenindustrie, de metaalnijverheid, constructiewerkplaatsen, machinefabrieken

enz. Naast Newcastle in Nieuw Zuid-Wales, wordt thans Port Kembla, ten zuiden van Sydney, tot ontwikkeling gebracht als een centrum van zware industrie, terwijl binnenkort hoogovens voor de vervaardiging van gietijzer zullen worden opgericht te Whyalla in Zuid-Australië.

Een opmerkelijk verschijnsel is, dat ijzer en staal thans in Australië verkrijgbaar zijn voor minder dan den prijs van het vrij geïmporteerde product. Een en ander houdt verband met de bewapening in de voornaamste landen van de wereld, doch is niettemin van groot belang voor de Australische verwerkende nijverheid, welke daardoor beter in staat is met geïmporteerde industriele producten te concurreeren.

De productie van electrische artikelen, zooals radio's, frigidaires, huishoudelijke apparaten enz. nam sterk toe. Ongeveer 200.000 radio-ontvangtoestellen en 1.000.000 radiolampen werden vervaardigd. De toestand in de katoenindustrie was bijzonder gunstig, ondanks scherpe concurrentie; de productie van handdoeken, jeans, drills en denims nam toe. De wol-industrie ondervond de invloed van gestegen productiekosten en van een dreigende, doch nog niet besliste, tariefverlaging ten behoeve van het Vereenigd Koninkrijk. Een groot aantal artikelen wordt thans vervaardigd uit synthetische harsen. Uitbreiding vond plaats in de linoleum-industrie.

Verschillende nieuwe bedrijven, waaronder een fabriek voor de vervaardiging van „Axminster”-tapijten, werden opgericht. Plannen bestaan voor de vestiging van bedrijven voor de vervaardiging van: papier uit Australisch hout, alkalische producten; stalen platen voor automobiel-carosserieën; „nitro cotton” voor de bereiding van lakken en ontplofbare stoffen; platen uit stroo en ander vezelmateriaal; benzol en motoralcohol uit suiker.

Uit de financieele resultaten voor het jaar 1937 van 106 ondernemingen, omvattende 5 stoomvaartmaatschappijen, 5 brouwerijen, 8 wol-producenten, 15 warenhuizen, 13 constructie-bedrijven, 9 steenkolenmaatschappijen en 51 ondernemingen van verschillend karakter, blijkt, dat de gezamenlijke nettowinst £10.065.502 bedroeg tegen £8.255.723 in 1936, een stijging met 21,92 %. In 1936 en 1935 beliep de stijging t.o.v. het voorgaande jaar onderscheidenlijk 23,62 % en ongeveer 13 %.

Bij een beschouwing van de financieele resultaten van 301 ondernemingen, wier aandelen ter beurse worden genoteerd, blijkt, dat 252 daarvan een hoogere en 37 een lagere winst hebben behaald dan in 1936. Slechts 12 bedrijven leden verliezen, terwijl bij 4 daarvan het verlies kleiner was dan in het voorgaande jaar.

Binnenlandsche handel

De toestand in den groothandel, welke in 1936 reeds gunstig was, verbeterde nog in 1937. Een algemeene prijsstijging viel waar te nemen.

De voortgezette bedrijvigheid in het bouwbedrijf was oorzaak van groote levendigheid in den handel in metaalwaren, gereedschappen enz. Tot deze levendigheid droeg bovendien bij de omstandigheid, dat zeer loonnende prijzen werden behaald in de voornaamste takken van landbouw en veeteelt, hetgeen tot gevolg had, dat werd overgegaan tot vervanging van landbouwmachines, herstel van gebouwen en omheiningen op boerderijen enz.

De handel in kruidenierswaren verbeterde wederom en werd gekenmerkt door de toenemende vraag naar goederen van hooge qualiteit. De handel in thee had een zeer gunstig verloop. De markt voor chemische producten was vast. Er was goede vraag naar chemische stoffen benoodigd in het mijnbedrijf. De vraag naar technische oliën en materiaal voor de verbereiding was zeer bevredigend. Een grooter gebruik van Australische producten was merkbaar.

De resultaten in den kleinhandel waren gunstig. De omzetten van een groot aantal groote warenhuizen te Sydney, welke in 1935 en 1936 onderscheidenlijk met 6,1 % en 6,2 % waren toegenomen, stegen in 1937 met 7,7 %.

Buitenlandsche handel

Zoowel uit- als invoer namen sterk toe. De totale uitvoer in het kalenderjaar 1937 bedroeg £stg. 132.915.000 tegen £stg. 113.811.000 in 1936; de totale invoer £stg. 103.676.000, tegen £stg. 88.942.000 in 1936. Hieruit volgt, dat er in 1937 een uitvoeroverschot was van £stg. 29.239.000, hetgeen ten opzichte

van het voorgaande jaar een stijging beteekent met £stg. 4.370.000.

Indien men er rekening mede houdt, dat in het uitvoeroverschot een bedrag van £stg. 10.959.000 begrepen is, vertegenwoordigende goud en munten, dan blijkt, dat het goederen-uitvoer-saldo £stg. 18.280.000 bedroeg en de vooruitgang daarvan vergeleken bij het vorige jaar slechts £stg. 1.919.000.

Handelsbalans 1937

	Uitvoer £stg. 1000	Invoer £stg. 1000	Uitvoer- overschot £stg. 1000
Goederen	119.958	101.678	18.280
Goud en munten	12.957	1.998	10.959
Totaal	132.915	103.676	29.239

Uit- en invoer in de periode 1928-'37

	Uitvoer £stg. 1000	Invoer £stg. 1000
1928	137.006	140.027
1929	135.769	145.494
	£A. 1000	
1930	115.494	94.783
1931	102.360	43.966
1932	108.558	54.146
1933	137.062	56.503
1934	109.970	68.877
1935	126.646	79.533
1936	142.264	88.942
1937	166.144	103.675

De cijfers voor de waarde van den uitvoer van de voornaamste artikelen in 1936 en 1937 zijn opgenomen in bijlage no. 1 van dit rapport. De belangrijkste stijgingen vergeleken bij 1936 vallen te vermelden voor: rund- en lamsvleesch, tarwe en meel, boter, suiker, huiden, schapenvellen, koper, lood, tin, zink en

goud. Dalingen van belang kwamen slechts voor bij appels en konijnervellen.

De waarde van de voornaamste invoerartikelen blijkt uit een staat, eveneens opgenomen in bijlage no. I. Belangrijke stijgingen zijn te vermelden voor thee, textielartikelen en vezels, kerosine, smeerolie, benzine, machines, machinerieën en andere metaalwaren, automobiellchassis en onderdeelen, rubber en rubberfabrikaten, hout, papier en juweelen. Een daling van eenige beteekenis kwam slechts voor bij tabak.

Handel met Nederland en Nederlandsch-Indië

A. Tijdvak Juli 1936—Juni 1937

De gedetailleerde cijfers van den handel met Nederlandsch-Indië gedurende het jaar Juli 1936—Juni 1937 zijn samengevat in bijlagen nos. III en IV van dit verslag.

Invoer uit Nederland (Bijlage II)

Ten aanzien van de belangrijkste uit Nederland ingevoerde artikelen kan het volgende worden opgemerkt:

Evenals in het voorgaande jaar namen electrische artikelen de eerste plaats in onder de invoeren uit Nederland. De totale waarde bedroeg £stg. 151.944. De import van radiolampen verminderde, doch deze achteruitgang werd ruimschoots opgeheven door een stijging van den invoer van verlichtingslampen en electrische apparaten. Goede voortgang werd in den loop van 1937 gemaakt met de vervaardiging van radiolampen in Australië door de Australische Philips-onderneming.

De invoer van kunstzijden garen nam, voor het eerst sedert 1933-'34, weder toe naar de hoeveelheid; naar de waarde vond een verdere daling plaats, tot £stg. 139.389. In het vorige statistische jaar overtrof Japan naar de hoeveelheid Engeland, den voornaamsten, en Nederland, den tweeden leverancier. De invoer uit Japan is sedertdien sterk terug gelopen, evenals die uit Duitschland. De invoer uit Italië, evenwel, benadert thans, naar de hoeveelheid, dien uit Nederland doch de totale waarde daarvan beloopt slechts omstreeks de helft van den import uit Nederland.

De invoer van cacaoboter nam aanzienlijk toe en bedroeg £stg. 60.014. Nederland is de voornaamste leverancier van dit

artikel in Australië; bijna de helft van den totalen invoer is uit Nederland afkomstig. De invoer uit het Vereenigd Koninkrijk en de Vereenigde Staten ging achteruit. Duitschland trad op als nieuwe mededinger.

De invoer van worstendarmen uit Nederland wordt steeds belangrijker. De Vereenigde Staten zijn verreweg de belangrijkste leverancier van dit artikel. Nederland neemt met £stg. 33.567 de tweede plaats in.

De post lampen en onderdeelen daarvan betreft hoofdzakelijk glazen lampen of voornamelijk van glas vervaardigde lampen.

De invoer vermeerderde van £stg. 28.279 tot £stg. 33.018.

De post manufacturen onderging een aanzienlijke stijging. Katoenen en linnen stoffen beliepen £14.051 tegen £7780 in het voorgaande jaar. De invoer betreft hoofdzakelijk bedrukte, geverfde of bontgeweven stoffen. De invoer van „andere” manufacturen steeg van £stg. 6392 tot £stg. 14.344. Een bedrag van nog geen £stg. 2000 hiervan komt voor rekening van kunstzijden stoffen en fluweel; geen aarwijzingen zijn te verkrijgen omtrent de verdere samenstelling van dezen post, zoodat moet worden aangenomen, dat zij door een groote verscheidenheid van artikelen is gevormd.

De invoer van diamanten ging wederom achteruit en beliep £stg. 26.611 tegen £stg. 33.270 in 1935-'36. De waarde van den uitvoer naar Nederland (retourzendingen) verminderde echter eveneens n.l. van £16.860 tot £11.949.

De invoer van papier bedroeg £stg. 21.142 tegen £stg. 19.691 in het voorgaande jaar.

De invoer van metaaldraad steeg van £stg. 14.009 tot £stg. 16.346.

De invoer van jenever verminderde van £stg. 16.422 tot £stg. 15.021.

De post kleeding en toebehooren, welke voornamelijk betreft knopen, niet van metaal of glas vervaardigd, daalde van £stg. 12.430 tot £stg. 11.872.

De invoer van glas en glaswaren alsmede van geurige oliën en essences, parfumerieën en toiletartikelen nam toe; die van drogerijen en chemicaliën en van lactose verminderde.

Uitvoer naar Nederland (Bijlage II)

De uitvoer van wol, in vorige jaren verreweg het belangrijkste product, verminderde aanzienlijk naar de waarde, welke £684.818 bedroeg tegen £997.389 in 1935-'36 en in nog grootere mate naar de hoeveelheid.

De uitvoer van tarwe, welke in vorige jaren zeer onbeteeknend was, beliep in 1936-'37 £973.183. De uitvoer van meel steeg van £20.108 tot £55.473, die van kalfshuiden van £24.772 tot £72.204, en die van talk van £5573 tot £33.106

Invoer uit Nederlandsch-Indië (Bijlage III)

De waarde van den invoer van aardolieproducten nam wederom toe en bedroeg in totaal £stg. 3.956.014 tegen £stg. 3.301.898 in 1935-'36. Deze stijging komt hoofdzakelijk op rekening van benzine.

De invoer van thee nam naar hoeveelheid en waarde sterk toe. De hoeveelheid steeg tot 323.225 centalen, waardoor niet alleen de vrij groote daling van het vorige jaar werd opgeheven doch tevens een hooger cijfer behaald dan ooit te voren. De waarde bedroeg £stg. 1.489.968. De invoer uit Ceylon verminderde naar hoeveelheid en waarde, welke £stg. 742.570 beliep. Van de overige leveranciers die van veel geringer betekenis zijn, ging Britsch-Indië vooruit van £stg. 108.529 tot £stg. 149.637, terwijl voor China een kleine stijging en Japan een verdere daling te vermelden vallen.

De invoer van ruwe rubber onderging andermaal een aanzienlijke stijging; de waarde bedroeg £stg. 254.095 tegen £stg. 123.554 in 1935-'36, terwijl ook de ingevoerde hoeveelheid sterk toenam, van 1836 tot 2833 ton. De invoer uit Nederlandsch-Indië is relatief sterker gestegen dan die uit Britsch-Malaya, waar het grootste gedeelte van den totalen invoer vandaan komt.

De invoer van kapok nam toe naar hoeveelheid en waarde, welke laatste £stg. 216.456 bedroeg. De invoer van dit product uit andere landen is uiterst gering.

De invoer van sisal en andere vezels vertoonde opnieuw een stijging en bedroeg 4998 ton met een waarde van £stg. 128.570 tegen 4262 ton en £stg. 88.199 in 1935-'36.

De invoer van ruwe tabak onderging geen wijziging van belang en had een waarde van £stg. 37.027.

In het vorige jaar was er een relatief aanzienlijke stijging van den invoer van koffie, vooral naar de hoeveelheid. Dit jaar trad wederom een daling in, tot 15.749 centalen met een waarde van £stg. 23.323, hetgeen, naar de hoeveelheid, de laagste cijfers voor den invoer van dit artikel uit Nederlandsch-Indië zijn sedert 1932-'33. Nederlandsch-Indië is desondanks nog steeds de voornaamste leverancier. De totale invoer nam eveneens af doch de totale achteruitgang was geringer dan die van het Nederlandsche aandeel. De invoeren uit Britsch-Indië, Papua, het Mandaatgebied van Nieuw Guinea, Arabië en enkele Zuid-Amerikaansche landen nam toe; die uit Britsch Oost-Afrika en Abessinië onderging een aanzienlijke daling.

De invoer van versche vruchten nam toe naar hoeveelheid en waarde, welke £stg. 11.932 bedroeg.

De invoer van drogerijen en chemicaliën steeg van £stg. 1625 tot £stg. 11.684. Deze stijging is veroorzaakt door den post „Biborate (Borax)“ van welk artikel voor een waarde van £stg. 9598 werd ingevoerd.

De waarde van den invoer van hout (rottan en ander riet) verminderde met ruim £stg. 1400 tot £stg. 10.613.

De invoer van hoeden steeg, evenals die van gommen; de invoer van zaden verminderde eenigszins.

Uitvoer naar Nederlandsch-Indië (Bijlage IV)

Meel nam met £741.636 tegen £615.743 in 1935-'36 wederom verreweg de eerste plaats in onder de artikelen, welke Australië naar Nederlandsch-Indië uitvoert. Naar de hoeveelheid vond evenwel een vrij belangrijke daling plaats.

De uitvoer van boter verminderde naar hoeveelheid van 68.628 tot 56.481 centalen terwijl de waarde met ruim £44.000 verminderde tot £311.788.

De uitvoer van hammen bleef ongeveer gelijk en bedroeg £40.069; die van leder steeg in belangrijke mate en bedroeg £39.652 tegen £23.716 in 1935-'36; ook de uitvoer van versche vruchten, vooral appelen, nam toe evenals die van biscuits.

B. Tijdvak Juli—December 1937

Het totale handelsverkeer van Australië met Nederlandsch-Indië gedurende de maanden Juli-December 1937 vertoonde, naar de waarde, het volgende beeld:

	Nederland		Nederlandsch-Indië	
	1937 £stg.	1936 £stg.	1937 £stg.	1936 £stg.
Invoer uit	310.472	384.127	4.084.521	2.656.953
Uitvoer naar	358.558	513.335	597.547	356.385

Uit bovenstaande gegevens blijkt dat de handel met Nederland in beide richtingen verminderde en met Nederlandsch-Indië in beide richtingen toenam.

Het uitvoeroverschot van Nederland en Nederlandsch-Indië gezamenlijk bedroeg £stg. 3.438.888 tegen £stg. 2.171.360 in de overeenkomstige periode in het voorgaande jaar.

Statistische overzichten van den handel met Nederland en Nederlandsch-Indië gedurende bovengenoemde perioden zijn bij dit verslag gevoegd als bijlagen VI en VII.

Ten aanzien van Nederland blijkt dat stijgingen van den uitvoer naar Australië vallen te vermelden voor: voedingsmiddelen van dierlijken oorsprong (hoofdzakelijk worstendarmen), kleding en textielartikelen (voornamelijk katoenen stoffen), papier en papierwaren, juweelen (diamanten), drogerijen, chemicaliën, kunstmeststoffen, enz.

Dalingen vallen te vermelden voor: voedingsmiddelen van plantaardigen oorsprong (hoofdzakelijk cacaoboter), plantaardige producten en vezels (zaden, planten, heesters en bloembollen), vezels en garens (kustzijden garens), oliën, vetten en wassen, en metalen en metaalwaren (voornamelijk elektrische apparaten, lampen enz.).

De uitvoer naar Nederland nam toe van: voedingsmiddelen van plantaardigen oorsprong (tarwe, meel en versche vruchten), plantaardige producten en vezels, hout en riet.

De uitvoer van wol en juweelen verminderde.

Bij Nederlandsch-Indië kan worden aangeteekend, dat de uitvoer naar Australië toenam van: voedingsmiddelen van plantaardigen oorsprong (hoofdzakelijk thee), plantaardige producten en vezels (voornamelijk kapok en sisal), petroleum en benzine, rubber en fabrikaten daarvan, hout en riet.

Dalingen vallen te vermelden voor: tabak en tabaksproducten en levende dieren.

De uitvoer naar Nederlandsch-Indië vertoonde aanzienlijke stijgingen voor voedingsmiddelen van dierlijken en plantaardigen oorsprong (boter en meel), levende dieren, oliën, vetten en wassen, rubberfabrikaten en leder, en drogerijen, chemicaliën enz.

De uitvoer van alcoholische dranken verminderde.

Scheepvaart

Zoowel voor de overzeesche als voor de kustvaart was het jaar 1937 zeer gunstig. Vele nieuwe schepen in lijndiensten op Australië werden in gebruik genomen.

Teleurstelling heeft het gewekt, dat geen voortgang is gemaakt met de plannen voor het bouwen van twee groote luxe schepen voor het traject Vancouver-Sydney via Nieuw-Zeeland, welke de concurrentie met de Amerikaansche Matson Lijn zouden kunnen opnemen. Het verluidt, dat de totstandkoming van bedoelde plannen vooral vertraagd is door verschil van meening tusschen de belanghebbende Dominions t.a.v. de verdeeling der subsidies, noodig voor den bouw van deze schepen. Intusschen zijn de bouwkosten zoozeer gestegen, dat men vreest, dat voorloopig van het op stapel zetten zal moeten worden afgezien.

De vooruitzichten voor de eenige Britsche scheepvaartverbinding tusschen Australië en Japan blijven weinig bemoedigend. Nadat de vrachtenovereenkomst, welke bestond tusschen de betrokken onderneming, de „Eastern and Australian Line”, en de belanghebbende Japansche maatschappijen, was afge-loopen bleek men aan Japansche zijde slechts bereid tot vernieuwing daarvan indien het Britsche aandeel zou worden verlaagd. Onder de oude overeenkomst was de „Eastern and Australian Line” verzekerd van 20 % van de totale Australische en Nieuw-Zeelandse wollading, welke laatste vóór de instel-

ling van directe Japansche verbindingen met Nieuw-Zeeland, via Australië werd verscheept, en van 25 % van de totale Japansche lading. Daar eerstgenoemde vracht aan de „Eastern and Australian Line” was ontvallen, eischte zij, behalve een aandeel van 25 % in de totale Japansche lading, een aandeel van 25 % in de Australische wollading. Volgens het Japansche tegenaanbod zou het Australische aandeel in beide ladingen nog geen 20 % mogen bedragen. Onlangs heeft in Japan een conferentie van belanghebbenden plaats gevonden, welke moeizaam verlopen is en tenslotte verdaagd. De onderhandelingen worden echter voortgezet en aan Australische zijde gelooft men, dat tenslotte overeenstemming zal kunnen worden bereikt op een basis van een aandeel van $22\frac{1}{2}$ % voor de „Eastern and Australian Line” in beide ladingen.

[201]

BIJLAGE I.

Uitvoer uit Australië.

	1937	1936
	£ A.	£ A.
Kaas	605.763	344.290
Boter	9.350.858	7.915.291
Rundvleesch	3.829.957	2.873.173
Lamsvleesch	4.831.366	3.936.525
Rozijnen	1.546.295	1.597.257
Appelen	1.353.543	1.497.352
Tarwe	19.808.267	14.333.105
Meel	6.101.992	4.559.455
Suiker	3.972.148	2.873.538
Huiden	1.549.965	852.979
Konijnenvellen	1.500.267	1.846.594
Schapenvellen	4.201.643	3.122.121
Wol, vette	50.284.026	50.333.482
Wol, gewasschen	6.849.885	6.019.816
Wol, „tops”	545.345	422.716
Talk	818.433	651.067
Koper	149.173	36.393
Lood	5.586.710	3.739.538
Tin	218.487	146.584
Zink	1.280.407	933.611
Goud	15.220.672	12.826.743
Zilver	972.889	838.057
Overige artikelen	25.565.921	20.564.323
Totaal	166.144.000	142.264.000

Invoer in Australië.

	1937	1936
	£ stg.	£ stg.
Visch	1.166.668	1.083.811
Thee	2.502.697	2.186.183
Whisky	502.049	494.066
Tabak enz.	1.618.345	1.742.680
Textielartikelen en vezels	19.733.049	17.743.611
Kerosine	750.394	462.078
Smeerolie	918.289	783.246
Benzine	5.903.536	4.620.105
Machines, machinerieën en metaalwaren	32.038.099	26.561.256
Automobielen (carosserieën)	132.365	173.942
Automobielen (chassis en onderdeelen)	6.826.344	6.318.096
Rubber en rubberfabrikaten	2.225.420	1.405.906
Hout	2.227.127	1.496.217
Drukpapier	2.340.620	2.455.417
Pakpapier	313.085	290.982
Schrijfpapier	651.987	479.824
Juwelen enz.	1.354.539	1.228.384
Goud	1.963.288	1.792.193
Overige artikelen	20.508.099	17.624.003
Totaal	103.676.000	88.942.000

BIJLAGE II.

Invoer uit Nederland in de jaren 1935-'36 en 1936-'37.

Artikelen		Hoeveelheid		Waarde in £stg.	
		Juli—Juni		Juli—Juni	
		1936—'37	1935—'36	1936—'37	1935—'36
Worstendarmen	cwt.	1.746	985	33.567	20.165
Zaden, landbouw	cntl.	2.500	2.432	2.168	2.127
Cacaoboter	„	12.564	6.337	60.014	18.779
Jenever	gal.	24.136	22.838	15.021	16.422
Gommen en harsen	cwt.	13.308	7.723	7.901	6.937
Planten, heesters, bloem- bollen	—	—	—	4.903	3.440
Zaden, bloemen	—	—	—	2.934	2.225
Kleeding en toebehooren	—	—	—	11.872	12.430
Manufacturen:					
Katoenen en linnen	—	—	—	14.051	7.780
Andere	—	—	—	14.344	6.392
Kunstzijden garens	cntl.	15.857	12.839	139.389	143.443
Verven en vernissen	—	—	—	3.228	2.086
Gloeilampen	aantal	1.730.319	1.081.130	49.397	38.578
Radiolampen	aantal	288.033	280.626	81.443	93.406
Electrische apparaten	—	—	—	21.104	16.771
Andere apparaten	—	—	—	33.360	2.278
Lampen en onderdeelen	—	—	—	33.018	28.279
Metaaldraad	—	—	—	16.346	14.009
Metaalwaren	—	—	—	8.388	5.568
Glas en glaswaren	—	—	—	7.871	4.764
Papier	—	—	—	21.142	19.691
Hout	—	—	—	2.204	1.330
Diamanten, ongezette	—	—	—	26.611	33.270
Röntgenapparaten	—	—	—	6.690	8.201
Drogerijen en chemicaliën	—	—	—	11.125	12.405
Lactose	lb	67.760	235.200	1.385	5.305
Vluchtige oliën	—	—	—	4.751	6.839
Parfumerieën en toiletarti- kelen	—	—	—	5.067	4.195
Diversen	—	—	—	39.898	27.121
Totaal in £stg.	—	—	—	679.192	564.236

Uitvoer naar Nederland in de jaren 1935-'36 en 1936-'37.

Artikelen		Hoeveelheid		Waarde in £stg.	
		Juli — Juni		Juli — Juni	
		1936 — '37	1935 — '36	1936 — '37	1935 — '36
Vruchten, versche		—	—	29.622	22.333
Vleesch		—	—	647	1.618
Meel	cntl.	103.965	53.553	55.473	20.108
Tarwe	"	2.082.309	28.000	973.183	8.867
Huiden en vellen:					
Kalfs-	stuks	263.527	102.100	72.204	24.772
Runder-	"	4.278	1.022	3.030	458
Schapen-	"	26.293	30.189	9.540	3.622
Andere		—	—	1.398	—
Wol:					
Vette	cntl.	93.760	152.966	684.818	997.389
Gewasschen	"	6.340	6.826	70.042	61.444
Talk, ongezuiverde	"	28.038	4.481	33.106	5.573
Juwelen		—	—	11.949	16.860
Machinerieën, metaalwaren		—	—	15.536	13.760
Diversen		—	—	22.675	23.834
Australische producten		—	—	1.949.370	1.162.769
Andere producten		—	—	33.853	37.869
Totaal in £A.		—	—	1.983.223	1.200.638
Totaal in £stg.		—	—	1.586.578	960.510

BIJLAGE III.

Invoer uit Nederlandsch-Indië in de jaren 1935-'36 en 1936-'37.

Artikelen		Hoeveelheid		Waarde in £stg	
		Juli—Juni		Juli—Juni	
		1936—'37	1935—'36	1936—'37	1935—'36
Cacaoboonen	cntl		730	—	1.209
Koffie	"	15.749	21.554	23.323	31.372
Vruchten, versche	"	30.943	25.111	11.932	9.363
Eetbare noten	"	—	—	166	193
Sago en tapioca	"	5.181	3.058	2.762	1.699
Specerijen	"	578	401	1.103	1.230
Suiker en siropen	ton	1.586	1.329	2.343	1.401
Thee	cntl	323.225	271.517	1.489.968	1.116.374
Andere plantaardige voedingsmiddelen		—	—	3	180
Tabak en tabaksproducten		—	—	37.027	37.771
Vezels:					
Sisal enz.	ton	4.998	4.262	128.570	88.199
Kapok	cntl	91.648	89.074	216.456	171.948
Niet afzond. genoemd	ton	22	57	1.313	1.726
Zaden		—	—	5.415	6.294
Dextrine en droge gommen	"	255	227	7.182	6.510
Andere plantaardige goederen		—	—	1.602	1.603
Hoeden en petten		—	—	6.331	4.153
Andere kleedingstukken		—	—	112	13
Kerosine	gls	33.878.754	16.279.819	405.596	302.374
Smeerolie	"	38.870	44.405	1.188	2.078
Petroleum, ruwe	"	31.947.564	35.032.089	332.723	329.640
Benzine	"	171.237.164	143.795.320	2.685.022	2.158.715
Petroleum, bijproducten	"	80.401.375	82.561.154	446.461	435.913
Synthetische terpentijn	"	956.456	907.420	19.295	16.401
Andere oliën	"	4.156.898	3.723.100	33.879	27.308
Wassen	cntl	38.734	35.276	31.850	29.469
Rubber, ruwe	ton	2.833	1.836	254.095	123.554
Rubber, andere, en leder		—	—	1.979	583
Hout, ruw en bewerkt (rotten)		—	—	10.613	12.039
Drogerijen, chemicaliën en kunstmest		—	—	11.684	1.625
Huiden en vellen		—	—	858	1.995
Diversen		—	—	5.534	5.093
Totaal in £stg.				6.176.385	4.928.025

BIJLAGE IV.

Uitvoer naar Nederlandsch-Indië in de jaren 1935-'36 en 1936-'37.

Artikelen		Hoeveelheid		Waarde in £ A.	
		Juli — Juni		Juli — Juni	
		1936-'37	1935-'36	1936-'37	1935-'36
Boter	cntl	56.481	68.628	311.788	356.279
Bacon en ham	"	5.576	5.647	40.069	41.533
Rundvleesch, gekoeld	"	855	479	1.475	957
Vleesch, ander, gekoeld	"	—	—	1.730	1.485
Vleesch, in blik	"	481	463	1.341	1.190
Vleesch, ander	"	—	—	1.921	2.107
Melk, gecondens., enz.	"	307	383	2.390	2.118
Andere dierlijke voedings- middelen	"	—	—	3.214	3.562
Biscuits	"	6.369	5.106	32.683	27.276
Suikerwerk	"	276	650	1.881	3.955
Veevoeder	cwt	2.814	2.418	1.004	743
Vruchten, gedroogde	cntl	4.810	4.953	7.861	7.409
Vruchten, versche:					
appelen	"	13.869	12.592	15.309	14.061
andere	"	8.060	7.935	12.092	11.737
Vruchtensappen en -siropen	gls	29.185	27.147	8.195	7.805
Haver	cntl	1.700	2.007	683	772
Zemelen en -meel	"	967	643	308	205
Meel (tarwe)	"	1.498.555	1.641.542	741.636	615.743
Andere granen	"	—	—	19.772	13.407
Jams	"	2.228	2.641	5.300	6.289
Andere plantaardige voe- dingsmiddelen	"	—	—	9.082	6.864
Vee	stuks	—	11	—	170
Paarden	"	205	241	5.150	7.232
Andere levende dieren	"	—	—	519	194
Kleeding, enz.	"	—	—	1.973	2.158
Reuzel, enz.	cntl	5.619	3.694	9.214	5.638
Talk, ongezuiverde	ton	512	689	13.537	19.940
Transporteeren				1.250.127	1.160.829

Artikelen		Hoeveelheid		Waarde in £ A.	
		Juli—Juni		Juli—Juni	
		1936-'37	1935-'36	1936-'37	1935-'36
Transport				1.250.127	1.160.829
Oliën en vetten, n.a.g.		—	—	8.525	1,314
Steenkolen	ton	23.267	29.382	19.471	24.299
Andere steenen		—	—	—	121
Metaalwaren en machines		—	—	23.190	18.659
Rubber, fabrikaten		—	—	49	380
Drijfriemen		—	—	95	533
Leder		—	—	39.652	23.716
Leder, fabrikaten		—	—	644	133
Medicamenten		—	—	15.275	18.467
Essences, bitters enz.	gls	13	2	13	11
Andere drogerijen en chemische stoffen		—	—	6.037	7.481
Goud en zilver en bronzen munten	cntl	—	—	—	7.031
Zeep	„	2.114	1.678	1.274	1.111
Diversen		—	—	30.831	17.141
Australische producten		—	—	1.370.767	1.263.721
Andere producten		—	—	24.416	17.505
Totaal in £A		—	—	1.395.183	1.281.226
Totaal in £stg.		—	—	1.116.146	1.024.981

BIJLAGE V.

Waarde van den invoer uit en den uitvoer naar Nederland.

Nummer statistiekgroep	Invoer £stg		Uitvoer £A	
	Juli—December		Juli—December	
	1937	1936	1937	1936
1. Voedingsmiddelen van dierlijken oorsprong	18.707	10.973	—	—
2. Voedingsmiddelen van plantaardigen oorsprong en niet-alcoholische dranken	22.935	27.729	106.097	13.071
3. Alcoholische dranken	5.977	6.576	—	—
4. Tabak en tabaksproducten	—	447	—	—
6. Dierlijke producten, niet-voedingsmiddelen	—	—	298.539	580.047
7. Plantaardige producten en vezels	8.882	17.622	5.206	—
8a. Kleding	8.434	5.022	—	—
8b. Textielartikelen	22.402	14.431	—	4.317
8c. Bewerkte vezels en garens	62.950	89.776	—	—
9. Oliën, vetten en wassen	654	32.040	10.334	16.619
10. Verven en vernissen	2.242	1.280	—	—
11. Steenen en mineralen	—	—	6.841	—
12a. Machines	61.493	80.030	8.593	8.939
12b. Metalen en metaalwaren	21.592	44.169	4.235	2.095
14. Hout en riet	1.445	1.308	—	—
15. Aardewerk, cement, porselein, glas	4.295	4.241	—	—
16. Papier en papierwaren	21.445	11.268	—	1.340
17. Juweelen en fantasieartikelen	14.919	13.377	3.620	8.589
18. Optische, medische en wetenschappelijke instrumenten	3.666	3.579	—	—
19. Drogerijen, chemicaliën en kunstmeststoffen	12.656	10.524	—	—
20. Diversen	15.778	9.735	4.733	6.652
Totaal	310.472	384.127	448.198	641.669
Totaal £stg.			358.558	513.335

BIJLAGE VI.

Waarde van den invoer uit en den uitvoer naar Nederlandsch-Indië.

Nummer statistiekgroep	Invoer £stg		Uitvoer £A	
	Juli — December		Juli — December	
	1937	1936	1937	1936
1. Voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong	—	—	148.153	116.757
2. Voedingsmiddelen van plantaardigen oorsprong en niet-alcoholische dranken	825.915	713.314	493.447	276.690
3. Alcoholische dranken	—	—	1.179	6.739
4. Tabak en tabaksproducten	9.837	25.128	—	—
5. Levende dieren	284	2.917	5.595	3.155
6. Dierlijke producten, niet-voedingsmiddelen	519	346	787	906
7. Plantaardige producten en vezels	199.566	154.980	—	—
8. Kleeding, textielartikelen enz.	5.628	4.101	1.048	1.244
9. Oliën, vetten en wassen	2.865.290	1.641.142	25.569	9.696
11. Steenen en mineralen	—	—	13.420	12.465
12. Metaal, metaalproducten en machinerieën	—	—	10.826	7.443
13. Rubber en leder en fabrikaten daarvan	165.401	105.142	21.117	18.972
14. Hout en riet (rotten)	7.922	2.262	—	—
19. Drogerijen, chemicaliën en kunstmeststoffen	1.145	877	15.298	10.761
20. Diversen	3.014	6.744	10.495	5.653
Totaal	4.084.521	2.656.953	746.934	470.481
Totaal £stg.			597.547	356.385

Nachrichten für Außenhandel (Berlin)

Nr. 139 -

Niederl. Besitzungen — Gründung einer Aktiengesellschaft zur Erschließung von Niederl.-Neu-Guinea

* Am 2. Juni ist in Amsterdam unter dem Namen „N. V. Nederlandsche Mij. voor Nieuw-Guinea“ eine Aktiengesellschaft zur Erschließung von Neu-Guinea gegründet worden. Bei den Gründern handelt es sich um 15 sehr angesehene niederländische Unternehmen, die die Gewähr dafür bieten, daß man es mit einer durchaus ernst zu nehmenden Initiative des niederländischen Wirtschaftslebens zu tun hat. Das Gründungskapital beträgt 2 100 000 Gulden. Die Leitung der Gesellschaft soll einem in Holland befindlichen Verwaltungsrat übertragen werden, während die örtliche Leitung in Niederl.-Indien einem Direktor anvertraut werden wird. Die Gründung des Unternehmens entspricht durchaus einem Bedürfnis, da Neu-Guinea wirtschaftlich noch kaum erforscht ist. Bisher bestehen erst zwei Unternehmen, die das Gebiet auf Erdöl- und Goldvorkommen untersuchen. Die neue Gesellschaft, deren Aktionsprogramm im übrigen keine Grenzen gesetzt sind, hat daher ausdrücklich davon Abstand genommen, die Nachforschung nach diesen beiden Erzeugnissen in ihr Arbeitsfeld einzubeziehen. Zunächst will man sich nur mit reinen Forschungsarbeiten befassen, um Unterlagen für die Entscheidung darüber zu gewinnen, wie und in welchem Umfang Neu-Guinea in den Wirtschaftsprozess eingeschaltet werden kann.

Nieuwe Rotterdamsche Courant

Nr. 312

De oprichting van de Ned. Mij. voor Nieuw Guinea

Een systematisch onderzoek naar alle oeconomische
ontwikkelingsmogelijkheden

Initiatief van het Nederlandsche
en Indische ondernemerskapitaal
in samenwerking met de
Indische regering

voor verkenning en openlegging van weinig
bekende gebieden opgeleverd, zoodat ook het
maken van een ernstig begin met de oecono-
mische exploratie van Nieuw-Guinea binnen
de sfeer der practische mogelijkheden is ge-
komen. De stichting van de nieuwe onder-

Naar aanleiding van de onlangs gemelde
oprichting van de Nederlandsche Maatschappij
voor Nieuw-Guinea, waarin 15 groote Neder-
landsche en Nederlandsch-Indische cultuur-,
handels-, nijverheids-, bank- en scheepvaart-
ondernemingen deelnemen, wordt van oe-
voegde zijde, aldus het A.N.P., de beteekenis
van dit feit nader toegelicht:

De daad der oprichting van de Neder-
landsche Maatschappij voor Nieuw-Guinea
moet gezien worden als uiting van den
ernstigen wil van het Nederlandsche en
Indische ondernemers-kapitaal om in dit
grootendeels nog onontgonnen gebied met
medewerking van de regeeringsautoriteiten,
een systematisch onderzoek in te stellen naar
alle oeconomische ontwikkelingsmogelijk-
heden, met uitsluiting alleen van de reeds
eerder ter hand genomen onderzoekingen
naar olie en goud.

Wie zich op de landkaart rekenschap geeft
van de afgelegen positie van Nieuw-Guinea
ten opzichte van het geheel van het Neder-
landsche gebied in Zuid-Oost Azië, verbaast
zich niet dat reeds de afstand een belemme-
ring voor eerdere exploitatie van Nieuw-
Guinea heeft gevormd. Maar bovendien moest
reeds oppervlakkige kennis van de omstandig-
heden van bodem, klimaat en bevolking van
dat gebied, in vergelijking met die der voor-
naamste andere groote eilanden, zooals Java
en Sumatra, verklaarbaar maken, dat het
ondernemerskapitaal de voorkeur gaf aan de
veel gemakkelijker bereikbare terreinen
dichtbij, aan welker bodemrijkdom niet ge-
twijfeld behoefde te worden, boven de verre
gebieden met onbekende kansen en risico's.

Intusschen heeft de moderne techniek de
afstanden verkleind en nieuwe hulpmiddelen

neming zal dit nu waar gaan maken.

Het ondernemerskapitaal heeft zich tot
weinig jaren geleden verre gehouden van
Nieuw-Guinea, maar de Ned.-Indische regee-
ring heeft reeds geruimen tijd te voren aan-
dacht aan Nieuw-Guinea gewijd. Men kan
vaststellen dat in 1907 de stoot is gegeven,
welke tot de geleidelijke ontwikkeling van
dat gebied beloofde te leiden. In dat jaar
verscheen n.l. een nota van den toenmaligen
kapitein in commissie, den tegenwoordigen
minister van staat, minister van algemeene
zaken, dr. H. Colijn, die in opdracht van den
toenmaligen gouverneur-generaal van Heutsz
een plaatselijk onderzoek had ingesteld en
aan de hand daarvan de ten aanzien van
Nieuw-Guinea te volgen gedragslijn heeft
aangegeven. Deze gedragslijn omvatte in de
voornaamste plaats de aardrijkskundige ver-
kenning van het betreffende gebied en daar-
nevens een aantal maatregelen ten aanzien
van scheepvaartverbindingen, administratieve
indeeling en oprichting van handelsstations.

Met de exploratietochten werd in 1907
reeds begonnen en daarmede werd systema-
tisch voortgegaan tot 1915, toen deze verken-
ningen in verband met de gevolgen van den
wereldoorlog (tijdelijk) moesten worden stop-
gezet. Op dat tijdstip kon reeds worden ver-
klaard, dat Nederland den achterstand voor
een goed deel had ingehaald en de daaraan
ten koste gelegde landsmiddelen (circa 5½
miljoen) goed besteed waren.

Tijdens den wereldoorlog en ook gedurende
de eerste jaren daarna is gebrek aan de be-
langrijke daarvoor vereischte geldmiddelen
oorzaak geweest dat de uitvoering van tal van

wenden.

plannen tot ontwikkeling van Nieuw-Guinea vooreerst moest worden uitgesteld. In die jaren zijn verschillende experimenten ondernamen, teneinde tot een meer effectieve bestuursvoering op Nieuw-Guinea te geraken.

Inmiddels werd — sedert 1927 — door Nederlandsche kolonisatieverenigingen op Java geijverd voor de stichting in Nieuw-Guinea van Nederlandsche landbouwkolonies, terwijl ook eenige Europeanen, die een nieuw bestaan zochten, op eigen initiatief als kolonist naar Nieuw-Guinea trokken. Door onvruchtbaarheid van de uitgekozen terreinen, ziekten die de werkkraft ondermijnden, gebrek aan afzetgebied voor verkregen producten, slechte communicatie, gebrek aan goedkoop werkvolk en vooral ook doordat de kolonisten van huis uit doorgaans geen landbouwers waren, leverde deze Europeesche kolonisatie tot dusver vele teleurstellingen en mislukkingen op.

* * *

Van meer belang voor Nieuw-Guinea is geweest de belangstelling van het grootkapitaal, dat belangrijke sommen over had voor de exploratie van uitgestrekte gebieden naar de aanwezigheid van olie en goud. Zoo werd in 1934 aan de Nederlandsche Nieuw-Guinea Petroleum Maatschappij vergund een onderzoek in te stellen naar de aanwezigheid van olie in eenige gebieden met een gezamenlijke oppervlakte van 10 miljoen ha., welk onderzoek met voortvarendheid te rhand werd genomen, in de eerste plaats door middel van luchtkaarteering. Op 1 April j.l. was deze luchtkaarteering voor 99 pct. gereed en waren de foto's van 9,800,000 ha. gronds stereoscopisch onderzocht en geologisch geïnterpreteerd, uitgestrekte gebieden waren op dat tijdstip ook reeds regionaal-geologisch onderzocht, terwijl ter nadere detaillering van de gevonden structuur op bepaalde plaatsen uitgebreide structuur-boringen werden verricht.

In het Zuidelijk gedeelte van Nederlandsch Nieuw-Guinea werd in 1936 een aanvang gemaakt met een onderzoek naar de aanwezigheid van goud, waartoe aan de N.V. Mijnbouw-Maatschappij Ned. Nieuw-Guinea vergunning is verleend binnen een uitgestrektheid van in totaal circa 5,827,900 ha.

Een en ander leidde er toe, dat het vraagstuk van Nieuw-Guinea met vernieuwde krachten en in gecompliceerder vorm weer op den voorgrond kwam. Nauwgezette overweging van wat op dit punt wenschelijk en mogelijk was, aan welke overweging de naam van den toenmaligen resident der Molukken, dr. B. J. Haga, verbonden is, heeft een nieuwe, doelbewuste en naar de gegeven omstandigheden intensieve ontwikkelingspolitiek ten aanzien van Nieuw-Guinea in het leven geroepen. Een herverdeling van het grondgebied, gepaard aan uitbreiding van het Europeesch en inlandsch bestuurspersoneel, uitbreiding en oprichting van politiestations en geleidelijk voortschrijdende pacificatie en gezagsvestiging door militaire afdelingen in de nog niet onder geregeld bestuur gebrachte gedeelten van Nieuw-Guinea, zijn de eerste uitvloeiselen geweest van die nieuwe ontwikkelingspolitiek. Daarnaast dient vermeld te worden de beschavingsarbeid, uitgaande van zending en missie, en het in een gevorderd stadium van voorbereiding verkeerend voornemen van het Nederlandsch-Indisch gouvernement om een proef-landbouwonderneming van circa 1000 ha uitgestrektheid te stichten en van zelfbestuurszijde om een landschapboschbedrijf op te richten aan de Geelvinkbaai.

* * *

De hiervoor geschetste exploratie van overheidswege en vanwege particuliere corporaties en maatschappijen heeft de basis gelegd voor de oprichting van handelsmaatschappijen, welke de daaruit ontstaande mogelijkheden tot exploitatie tot praktische uitvoering kunnen brengen. Het is op deze basis, dat de in den aanvang bedoelde Nederlandsche concerns en maatschappijen, alle nauw aan Indië verbonden, de Nederlandsche Maatschappij voor Nieuw-Guinea hebben opgericht, welke haar doel in voortdurend contact en samenwerking met de Indische regeering zal trachten te bereiken.

Hetgeen Nederland kapitaal in andere deelen van Indië tot stand wist te brengen, wettigt de verwachting dat Nieuw-Guinea een nieuwe toekomst tegemoet gaat.

9 20
12. JUNI 1938

Nachrichten für Außenhandel (Berlin)

Nr. 159

Niederl. Besitzungen — Entwicklung von Niederl.-Neuguinea

~~V. G. Sydney~~ — Laut Presseberichten ist in Holland für die wirtschaftliche Erschließung und Entwicklung von Niederl.-Neuguinea die Niederländische Neuguinea Kompanie mit 2 Mill. Gulden Kapital gegründet worden. Am Kapital beteiligen sich führende holländische und auch britische Häuser. Der Aufsichtsrat der Gesellschaft wird sich in Holland und die Verwaltung, der als Geschäftsführender Direktor E. V. van Dunne vorstehen wird, in Batavia befinden. An erster Stelle sollen Forschungsexpeditionen ausgesandt und Siedlungsmöglichkeiten festgestellt werden. Ansiedlung von Javanesen soll in den ersten 20 Jahren nicht gefördert werden. Nachforschungen nach Erdöl und Gold werden von der New Guinea Petroleum Co. und der Billiton Mining Co. ausgeführt werden.